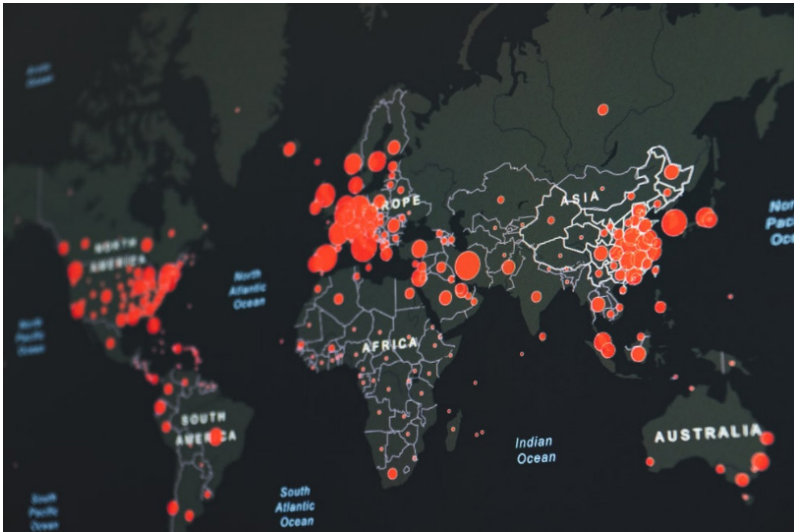

عکس از مارتین سانچز، منبع: [unsplash](#)

گام بلند جامعه مدنی: استفاده از فناوری برای مقابله با ویروس کرونا

ماه‌ها پس از این که کووید-۱۹ در نوامبر ۲۰۱۹ در چین شناسایی شد، این پاندمی در سراسر جهان منتشر و به یکی از مرگ‌بارترین‌ها در تاریخ مبدل شده بود. کووید-۱۹ شاید به اندازه اکثر بلاهای بزرگ تاریخ کشنده نباشد، اما چون تقریباً همه کشورهای جهان مجموعه‌ای از اقداماتی از جمله حصر و قرنطینه را برای مقابله با ویروس این بیماری آغاز کردند، مقیاس جهانی آن برای مختل کردن زندگی روزمره کافی بود. در این میان جامعه مدنی کشورها نیز عملاً و عمیقاً تحت تاثیر قرار گرفت و با واقعیت‌های جدید

و چالش‌های بی‌شماری روبرو شد. با این تفاوت که برخلاف پاندمی‌های بزرگ گذشته، فعالان در دوران کرونا به انبوهی از فناوری‌ها دسترسی داشتند و در بسیاری از اقدامات مدنی‌شان به صورت گسترده از آن استفاده کردند.

پاندمی کووید-۱۹ تأثیرات عمیق و مخربی درباره بسیاری از نگرانی‌های مرسوم جامعه مدنی در سراسر جهان داشت؛ از جمله در حوزه‌های «حمایت از گروه‌های آسیب‌پذیر»، «مطالبه‌گری برای شفافیت و پاسخ‌گویی دولت» و موضوع «آموزش». به این ترتیب جامعه مدنی با کمک فناوری‌های یاری‌رسان، از گروه‌های آسیب‌پذیر و نادیده گرفته شده حمایت کرد. از جمله با تامین مالی جمعی^۱، شبکه‌های پشتیبانی آنلاین، فعالیت‌های مجازی، طرح‌های بررسی حقایق، پیام‌رسان واتساپ، پلتفرم‌های پخش ویدیو و موارد دیگر. همچنین این جامعه به عنوان ناظر بر پاسخ‌گویی دولت‌ها عمل کرد و در شرایطی که پاندمی کووید-۱۹ چالش‌های بی‌سابقه‌ای را در هر سه حوزه یادشده به وجود آورده بود، به تضمین تداوم آموزش کمک کرد.

بین سال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۱، عملاً هیچ کشوری از پاندمی کووید-۱۹ در امان نماند و در نتیجه همه ملت‌ها، فارغ از نوع حکومت‌شان، تحت فشار قرار گرفتند. در این میان کشورهایی که تحت حکومت سیستم‌های ناکارآمد، اقتدارگرا یا به نوعی نالایق و غارتگر قرار داشتند، غالباً در موقعیتی نبودند که به طور موثر با فشارهای ناشی از پاندمی مبارزه کنند. در چنین کشورهایی، فعالان جامعه مدنی تا آن‌جا که ممکن بود درگیر تامین نیازهای آسیب‌پذیرترین بخش‌های جامعه بودند؛ مانند: بیماران، سالمندان، تهیدست‌ها و ستمدیدگان.

با آمدن کووید-۱۹، بسیاری از گروه‌های محروم از خدمات، آسیب‌پذیرتر شدند؛ زیرا دولت‌ها یا نمی‌خواستند یا نمی‌توانستند به نیازهایشان رسیدگی کنند. در این موارد، جامعه مدنی بسیج شد تا این شکاف را پر کند و با توجه به محدودیت‌های ناشی از قرنطینه، «فناوری» محور مرکزی استراتژی آن‌ها شد. تامین مالی جمعی در کشورهای

متعددی به طور گسترده برای رسیدگی به چالش‌های ناشی از قرنطینه و سیاست‌های ناکارآمد دولتی به کار گرفته شد.

در بلاروس، فعالان با تجربه مدنی و داوطلبان جدید، در گروهی با عنوان ByCovid19 متحد شدند و با تامین مالی جمعی، برای خرید و توزیع تجهیزات حفاظتی و پزشکی ضروری برای کارکنان خدمات درمانی، که در خط مقدم مبارزه با ویروس بودند، اقدام کردند؛ اقداماتی برای «پر کردن شکاف و کمبودهایی که [دولت] آن‌ها به طرز شرم‌آوری در آن زمینه‌ها کوتاهی کرده بود».^۲ جامعه مدنی در دیگر کشورهای اتحاد جماهیر شوروی سابق از تامین مالی جمعی برای رسیدگی به مشکلات مشابه استفاده کردند و اغلب چرخش تاکتیکی سریعی از حوزه فعالیت‌های متداول خود داشتند. به عنوان مثال دفتر آزادی‌های مدنی تاجیکستان، که معمولاً بر حقوق سربازان وظیفه متمرکز بود، طرح «ما را کمک کن! کمک!» (Help Us Help) را برای تامین غذا و سایر اقلام ضروری افراد نیازمند راه‌اندازی کرد. کمپین تامین مالی جمعی آن‌ها موفقیت قابل توجهی داشت و با وجود پس‌زمینه فرهنگی نامرتبط با کمک‌های خیریه، در عرض چند هفته ۲ هزار دلار (مقداری که در تاجیکستان قابل توجه است) کمک‌های مالی داخلی و بین‌المللی جمع‌آوری کرد.^۳ در اوکراین نیز جامعه مدنی از رسانه‌های اجتماعی برای جمع‌سپاری^۴ با هدف تهیه بسته‌های غذایی و تحویل دارو به سالمندان استفاده کرد. این در حالی بود که در گرجستان مجموعه «کمک به سالمندان» (Elders Help) در پلتفرم فیس‌بوک ۳۰ هزار دلار با هدف تهیه دارو، غذا و سایر ملزومات برای هزار سالمند جمع‌آوری کرد.^۵ خارج از جمهوری‌های شوروی سابق، در اندونزی، زمانی که دولت

۲- والودا، روتیسلاو. «جامعه مدنی در برابر اقتدارگرایان در اروپای شرقی و آسیای مرکزی»، جامعه مدنی جهانی در سایه کرونا، ویرایش شده توسط ریچارد بانگز. موقوفه کارنگی برای صلح بین‌المللی، ۲۰۲۰، صفحات ۲۷-۳۰.

۳- همان منبع.

۴- Crowdsourcing.

۵- شاپووالوا، ناتالیا. «بحران کرونا به عنوان یک فرصت در اوکراین»، جامعه مدنی جهانی در سایه کرونا، ویرایش ریچارد بانگز. موقوفه کارنگی برای صلح بین‌المللی، ۲۰۲۰، صص ۳۱-۳۵. پانچولیدزه، الهه و تسیسکاشویلی، مریم. «مبارزه گرجستان علیه کرونا: تلفیق دولت و مقاومت اجتماعی»، جامعه مدنی جهانی در سایه کرونا، ویرایش ریچارد بانگز. موقوفه کارنگی برای صلح بین‌المللی، ۲۰۲۰، صص ۳۷-۴۰.

اصرار به جدی‌نگرفتن پاندمی داشت، استارت آپ‌های فناوری برای حمایت از کارگران بخش غیررسمی و نیز به منظور خرید تجهیزات حفاظتی برای کارکنان خدمات درمانی، اقدام به تامین مالی جمعی کردند.^۶

خارج از تامین مالی جمعی، فعالان جامعه مدنی در سراسر جهان از شبکه‌های اینترنتی آنلاین و فناوری رایانه‌ای برای حمایت از گروه‌های آسیب‌پذیر و ایجاد پناهگاه‌های پشتیبانی مجازی، فضاها امن و پایگاه‌های اطلاعاتی در زمان قرنطینه بهره بردند. برای مثال گروه «رهبری جهانی جوانان و کودکان»^۷ مستقر در هند، از فضای به اشتراک گذاری آنلاین هنر و کمپ‌های خلاقیت مجازی برای کمک به کودکان آسیب‌پذیر در چندین کشور استفاده کرد تا «به ترویج استقامت و بیان خلاقانه آن پردازد و فضای امنی برای تعامل کودکان در بحبوحه پاندمی کووید-۱۹ فراهم آورد».^۸ یکی از شرکت‌کنندگان این مجموعه می‌گوید: «علی‌رغم تمام معضلات نوجوانی در دوران کووید-۱۹ و جنبش‌های عدالت نژادی، این اردو واقعا به سلامت روان من کمک کرد».^۹ به طور مشابه «اتحادیه جوانان آفریقایی برای رهبری و توسعه در آفریقا»^{۱۰} نیز از فناوری برای برپایی کافه‌هایی آنلاین در جهت رسیدگی به استرس ذهنی جوانان آفریقایی استفاده کرد؛ جوانانی که در حال حاضر در نتیجه اختلالات حاصل از پاندمی، در زندگی روزمره بسیار در معرض ابتلا به چالش‌های سلامت روان قرار دارند.^{۱۱}

۶- لورچ، یاسمین و سوماتیونسیری، جانجیرا. «آسیای جنوب شرقی بین خودکامگی و تجدید حیات دموکراتیک»، جامعه مدنی جهانی در سایه کرونا، ویرایش ریچارد پانگزر. موقوفه کارنگی برای صلح بین‌المللی، ۲۰۲۰، صص ۱۰-۵.

۷- TYCL: Trust For Youth and Child Leadership International

۸- استفاده از هنرهای خلاقانه برای مبارزه با کووید-۱۹، پروژه‌ای از International TYCL، به خشونت علیه کودکان پایان دهید، ۳۰ سپتامبر ۲۰۲۰. همچنین: اردوگاه خلاقیت مجازی برای سلامت روان مثبت، GlobalGiving.

۹- استفاده از هنرهای خلاقانه برای مبارزه با کووید-۱۹، پروژه‌ای از International TYCL، به خشونت علیه کودکان پایان دهید، ۳۰ سپتامبر ۲۰۲۰.

۱۰- Youth Alliance for Leadership and Development in Africa

۱۱- نجگی، پاتریشیا و ماگرنو، ژنو. بلدا کافه‌های مدیریت استرس جوانان را راه اندازی می‌کند، فصلنامه بلدا، دوره ۲، شماره ۲. اتحاد جوانان برای رهبری و توسعه در آفریقا، ژوئن ۲۰۲۰. صص ۱۵-۱۶.

یکی از شرکت کنندگان این طرح با اشتیاق می گوید: «من عاشق تجربه کافه‌ای هستم که در آن شرکت کردم. چه راه فوق‌العاده‌ای برای کاهش استرس بود؛ درد دل کردن در مورد احساس خود، یاد گرفتن این که چطور مثبت فکر کنیم و یادگیری نکات عملی که الان در حال اجرایشان هستیم.»^{۱۲}

در این میان گروه‌هایی دیگر، از فناوری برای تسهیل ارائه خدمات ضروری مرتبط با پاندمی استفاده‌هایی هوشمندانه کردند. در مکزیک «بنیاد مکزیکی انجمن مدنی سلامت»^{۱۳} با راه‌اندازی یک پلتفرم آنلاین بیمارستانی، به موسسات پزشکی دولتی اجازه داد تا منابع بیش‌تری را برای درمان افراد مبتلا به ویروس اختصاص دهند و از طرف دیگر با ارجاع بیماران عادی به بیمارستان‌های خصوصی - که قادر به ارائه مراقبت رایگان، به‌موقع و کارآمد بودند - به سیستم بهداشتی این کشور کمک کرد.^{۱۴}

در همین حال در تایوان، جایی که جامعه مدنی بیش‌ترین کمک را از دولتی بسیار لایق و پاسخ‌گو دریافت می‌کرد، وزیر دیجیتال این کشور همکاری بین فعالان دنیای دیجیتال و دولت را در پلتفرم متن‌باز «G۰۷» امکان‌پذیر کرد که منجر به طراحی چندین برنامه رایگان برای تلفن‌های همراه شد؛ برنامه‌هایی که اطلاعات به‌روز درباره مراکز توزیع ماسک و مقدار ماسک‌های موجود را در اختیار شهروندان قرار می‌داد.^{۱۵}

۱۲- همان منبع.

۱۳- Mexican Foundation for Health Civil Association (Funsalud AC).

۱۴- برنامه راهبردی برای شرایط احتمالی کووید-۱۹، بنیاد سلامت مکزیک، C.A. صص ۱-۳.

۱۵- هو، مینگ شو. «دیدبانان و شرکا: سازمان‌های جامعه مدنی تایوان»، جامعه مدنی جهانی در سایه کرونا، ویرایش ریچارد بانگر. موقوفه کارنگی برای صلح بین‌المللی، ۲۰۲۰، صص ۱۱-۱۵.

عکس از ویکی محمد، منبع: [unsplash](#)

در حالی که برخی از گروه‌های جامعه مدنی نیاز به مشارکت و کمک به ا فشار آسیب‌پذیر در جوامع خود را درک کردند - چه برای پرکردن شکاف ناشی از مدیریت نامطلوب دولتی و چه برای کمک به دولت برای اقدامات موثرتر - گروه‌های دیگری متوجه نیازی به همان اندازه مبرم برای پاسخ‌گو کردن دولت و اطلاع‌رسانی به جامعه در طول دوران قرنطینه و محدودیت شدند؛ به‌ویژه در مورد دولت‌هایی با تفکرات متمایل به سرکوبگری که به دنبال سوءاستفاده از این اقدامات برای افزایش بیش‌تر اختیارات خود و فراتر از محدوده زمانی و ذهنی مهار ویروس بودند. در این زمینه، فناوری - به‌ویژه ابزارهای ارتباطی آنلاین - نقش حیاتی خود را دوباره نشان داد. در مالزی، جامعه مدنی و بخش‌هایی از رسانه‌ها به طور جدی پیگیر پاسخ‌گویی دولت در قبال سیاست‌ها و اقدامات

خود در طول پاندمی، از جمله تلاش هایشان برای کنترل ارتباطات آنلاین، بودند.^{۱۶}

به گفته بنیان‌گذار سایت خبری آنلاین مالزیایی «فعالیت‌های آنلاین و فشارهای زیادی که از سوی جامعه مدنی علیه سیاست‌های دولت صورت گرفت، باعث عقب‌نشینی دولت از یک سری اقدامات خاص شد».^{۱۷} در همین حال، در گرجستان، جنبش مدنی «شرم» (Shame) به سرعت تاکتیک‌های خود را با شرایط کووید-۱۹ تطبیق داد و تظاهراتی آنلاین در اعتراض به عقب‌نشینی «حزب حاکم رویای گرجستان» از اصلاحات قانون اساسی برگزار کرد و همچنین خواستار ایجاد یک سیستم انتخابات عادلانه‌تر شد. این تظاهرات آنلاین موفق به جذب ۱۵ هزار بازدیدکننده شد.^{۱۸}

گذشته از فشار بر دولت‌ها برای پاسخ‌گویی و شفافیت، چندین فعال جامعه مدنی همچنین از فناوری برای رسیدگی به معضل بزرگ انتشار اطلاعات نادرست در مورد کووید-۱۹ استفاده کردند؛ اطلاعاتی که گاه مستقیم و گاهی غیرمستقیم توسط فعالان دولتی خارج از دولت هدایت می‌شد. در تایوان، علی‌رغم تلاش‌های عظیم دستگاه تبلیغاتی در سرزمین اصلی چین، یک استراتژی موثر در زمینه ویروس کرونا تصویب شد. «مرکز غیرانتفاعی راستی‌آزمایی تایوان»^{۱۹} - که توسط محققان ارتباطات و روزنامه‌نگاران راه‌اندازی شد - با نظارت بر رفتارهای غیرواقعی سازمان‌یافته آنلاین، پاسخ‌گویی همراه با شفاف‌سازی‌های مبتنی بر واقعیت را بر عهده گرفت و همچنین به پرورش سواد رسانه‌ای دیجیتال پرداخت و با هماهنگی فیس‌بوک برای حذف بیش از شصت حساب کاربری به منظور مقابله با انتشار اطلاعات نادرست در زمینه کووید-۱۹ اقدام کرد.^{۲۰} Check Vox، یک سازمان جامعه مدنی اوکراینی که حوزه کاری عادی آن شامل راستی‌آزمایی

۱۶- فراخوان اتحاد قوی‌تر جامعه مدنی و رسانه‌ها در آسیا برای مبارزه با اینفودمیک، بنیاد آزادی فردیش ناومان. ۱۶ آوریل ۲۰۲۰.

۱۷- همان منبع

۱۸- پانچولیدزه و سیتیشویلی، همان منبع.

۱۹- The non-profit Taiwan Factcheck Center.

۲۰- هو، مینگ شو، همان منبع.

سخنان سیاستمداران اوکراینی است، نیز با شبکه بین‌المللی راستی‌آزمایی فیس‌بوک برای شناسایی اطلاعات نادرست در زمینه ویروس کرونا و ارائه توضیحات موثق در مورد پاندمی همکاری کرد.^{۲۱}

در سرتاسر جهان، پاندمی کووید-۱۹ کاتالیزوری برای به کارگیری فناوری توسط فعالان جامعه مدنی به منظور مقابله با چالش‌های جدید بود. استفاده از فناوری توسط جامعه مدنی منعکس‌کننده نیازها و چالش‌های خاص کشورهای است که در آن به کار می‌رود؛ چه برای تامین مالی جمعی در جهت کمک به نیازمندان و چه برای تلاش در جهت پیگیری فعالیت‌های آنلاین برای دقیق نگه‌داشتن اطلاعات و پاسخ‌گوبودن دولت‌ها. با این حال چالش حفظ و ادامه آموزش در دوران پاندمی چیزی بود که تقریباً همه کشورهای جهان را تحت تاثیر قرار داد. قرنطینه و حصرها باعث تعطیلی مدارس در سرتاسر جهان شد و میلیون‌ها کودک در معرض خطر قرار گرفتند؛ خصوصاً در جاهایی که زیرساخت‌های فناوری برای دسترسی گسترده به آموزش آنلاین در حد لازم توسعه نیافته بود. در چندین مورد قابل توجه، جامعه مدنی مجدداً مهارت خود را در استفاده بهینه از فناوری در محیط‌های محلی برای رسیدگی به مشکلات نشان داد. بسته‌شدن مدارس به دنبال قرنطینه سراسری در هند، خطر متفاوتی را برای کودکان و جوانان محله‌های فقیرنشین و جوامع کم‌درآمد ایجاد کرد. «Gives Reality» یک موسسه غیرانتفاعی در این کشور است که با ارائه آموزش مناسب، به این کودکان در معرض خطر کمک می‌کند. این کودکان شاهد تعطیلی مراکز حضوری خود بودند، اما این موسسه با در نظر گرفتن نرخ ارزان هزینه تلفن‌های همراه در هند و همچنین با استفاده گسترده از آن‌ها، حتی در بین اقشار فقیر شهری، شروع به ارائه دروس آموزشی از طریق پیام‌رسان واتس‌آپ کرد.^{۲۲}

درس‌ها بیش‌تر حول قابلیت‌های واتس‌آپ تنظیم می‌شدند و به جای این که به صورت

۲۱- شاپووالوا، ناتالیا، همان منبع.

۲۲- باروا اس. و اف. رمیرز (۲۰۲۰). Gives Reality: هند، مجموعه داستان‌های تداوم آموزش، انتشارات OECD، پاریس.

زنده آموزش داده شوند، در قالب‌های ازپیش ساخته‌شده و «شبه‌زنده»^{۲۳} ارائه می‌شدند که تجربه‌های دانش‌آموزان از اتصالات ضعیف و تماس‌های قطع‌شده را تحمل‌پذیرتر می‌کرد.^{۲۴} حضور دانش‌آموزان و معلمان در کلاس‌های روزانه یک‌ساعته «با استفاده از متن، یادداشت‌های صوتی، ویدیوها و تصاویر نشانه‌گذاری‌شده» بازخورد بسیار مثبتی به همراه داشت.^{۲۵} در لبنان هم معلمان با «پروژه آموزش جایگزین لبنان» از واتس‌اپ برای دسترسی به ۲هزار پناهنده سوری و کودک لبنانی در مناطق نیمه‌شهری و روستایی استفاده کردند.^{۲۶}

در کلمبیا، که زیرساخت اینترنتی‌اش توانایی پوشش آموزش از راه دور در سراسر کشور را ندارد، همکاران سازمان‌های آموزشی غیردولتی، فارغ‌التحصیلان و معلمان گرد هم آمدند و سیستمی با عنوان «موج [رادیویی] را روشن کن» (ALO)^{۲۷} را ابداع کردند. این سیستم به منظور حمایت از ادامه یادگیری دانش‌آموزان در طول پاندمی، پادکست‌های صوتی آموزشی را به روش‌های مختلف طراحی، ضبط و توزیع کرد و از طریق واتس‌اپ، ایستگاه‌های رادیویی محلی، پلتفرم‌های ویدیویی و صوتی مانند اپلیکیشن اسپاتیفای و حتی بلندگوهای محلی در دسترس قرار داد و مجدداً رویکرد خود را بر مبنای استفاده بهینه از فناوری‌های موجود و قابل دسترس محلی تنظیم کرد.^{۲۸}

ALO راه حلی صددرصد مردمی و تحت هدایت معلمان است که با مشارکت مستقیم دانش‌آموزان در فرآیند تولید، به صورتی کاملاً مبتکرانه از منابع موجود استفاده می‌کند و

۲۳- pseudo-live.

۲۴- باروا اس. و اف. رمیرز (۲۰۲۰)، همان منبع.

۲۵- همان منبع.

۲۶- ماهشواری-کانوریا، ج، ظاهر، ال و سی پتری (۲۰۲۰)، هند، پاکستان، زامبیا، کنیا و لبنان: آموزش مقدم بر هر چیز، بانک منابع آموزش رایگان اینترنت (IFERB)، مجموعه داستان‌های تداوم آموزش، انتشارات OECD، پاریس.

۲۷- A Prender la Onda (ALO).

۲۸- سائز، ام، مدینا، آ و اورپ هولگوئین، بی؛ ۲۰۲۰، کلمبیا: A prender la Onda (موج [رادیویی] را روشن کن)، مجموعه داستان‌های تداوم آموزش، انتشارات OECD، پاریس.

فناوری‌های گوناگون را با هم ادغام می‌کند.^{۲۹} در کشورهای توسعه‌یافته ثروتمندی مانند ایالات متحده آمریکا نیز جامعه مدنی باید برای مقابله با چالش‌های آموزش از راه دور، راه‌حلهایی ابتکاری مانند اتوبوس‌های وای‌فای و پوشش‌های اسپات را با بودجه دولتی برای خدمات‌رسانی به مناطقی که اتصال ضعیف اینترنتی دارند به کار بندد.^{۳۰}

عکس از آرون بوردن، منبع: [unsplash](#)

عملاً هیچ گوشه‌ای از جهان یا جنبه‌ای از زندگی روزمره را نمی‌توانید پیدا کنید که متأثر از پاندمی کووید-۱۹ نشده باشد. جامعه مدنی نیز مانند مردم، در انجام کار و فعالیت خود

۲۹- همان منبع.

۳۰- فورد، کیلین. «عدم دسترسی: آموزش از راه دور شکاف دیجیتالی ایالات متحده برای دانش‌آموزان را عمیق‌تر می‌کند.» الجزیره. ۲۳ اکتبر ۲۰۲۰. و لادیژتس، بتسی. گزارش هچینگر، «یک شهرستان آپالاچی موارد کووید مدارس را با مشارکت قوی جامعه کاهش داد.» ۳ سپتامبر ۲۰۲۱.

با مشکلات جدید و پیشینی نشده‌ای مواجه شد. با وجود این - و مسلماً برای اولین بار - جوامع مدنی در بسیاری از کشورها توانستند از فناوری برای مقابله معنادار با چالش‌های مرتبط با پاندمی استفاده کنند. جامعه مدنی اغلب در خط مقدم دفاع از افراد آسیب‌پذیر جامعه، پاسخ‌گو نگه داشتن دولت و تامین حق آموزش عمومی قرار دارد. در طول پاندمی کووید-۱۹ نوآوری‌های فناورانه مانند تامین مالی جمعی، شبکه‌های اجتماعی آنلاین، فعالیت‌های مجازی و یادگیری از راه دور به تداوم توانایی جامعه مدنی کمک کرد.

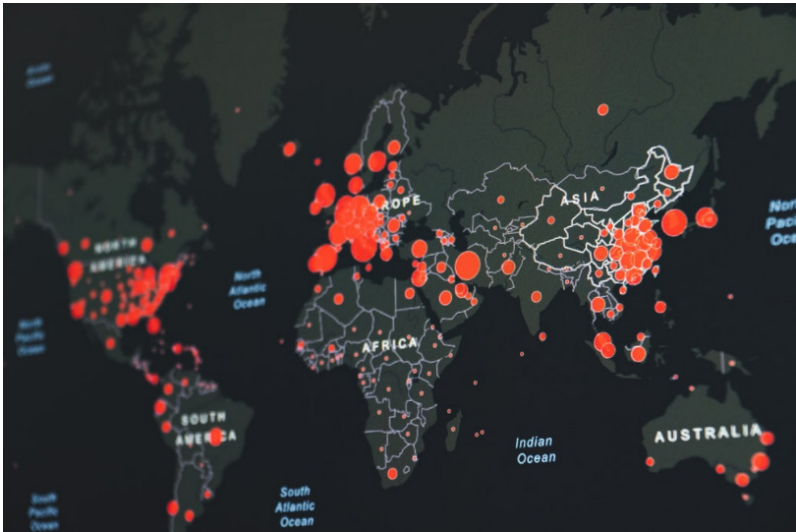

Photo by [Martin Sanchez](#) on [Unsplash](#)

A Victory for Global Civil Society: Building Resilience through Technology in the COVID-19 Pandemic

Months after it was detected in China in November of 2019, the COVID-19 pandemic spread across the world to become one of the deadliest in history. While perhaps less lethal than some of the great plagues of history, its global scale was sufficient to hugely disrupt everyday life as almost every country in the world initiated a series of lockdowns and quarantine measures. Like virtually everyone else, civil society was profoundly affected, forced to confront a new reality and a myriad of new challenges. Unlike the great pandemics of the past however, activists of the coronavirus era had

access to a wealth of technology which proved indispensable in their many civic endeavors. The Covid-19 pandemic had dramatic and disruptive effects in several areas of customary concern for civil society, including support for vulnerable groups, transparency and government accountability, and education. Yet, with the aid technology including crowdfunding, online support networks, virtual activism, fact checking initiatives, WhatsApp, steaming platforms, and more, civil society supported vulnerable and neglected groups, served as watchdogs for government accountability, and help ensure the continuation of education at a time when the COVID-19 pandemic brought unprecedented challenges in all three areas.

Between 2020 and 2021, virtually no country was left untouched by the COVID-19 pandemic and as such people living under every form of government were impacted. Among countries under ineffectual and/or authoritarian systems, the governments, in turn incompetent or predatory, were rarely in a position to effectively combat the strains caused by the pandemic. In such places, civil society actors were as far as possible already engaged in providing for the most vulnerable sectors of society: the sick, elderly, indigent, and oppressed. With the arrival of COVID-19, many of these already underserved groups were made even more vulnerable as governments were either unwilling or incapable of seeing to their needs. In these instances, civil society mobilized to fill the gap and technology was central to their reconfigured strategy in light of the limitations produced by lockdowns. Crowdfunding in particular was extensively to address the challenged of caused by lockdowns and ineffective state policy in several countries. In Belarus, experienced civic activists and new volunteers united under the ByCovid19 group and crowdfunded to buy and distribute essential protective and medical equipment to health workers on the frontlines of the fight against the virus, “filling the gaps where their [government]

had fallen disgracefully short.”¹ Civic society in other former Soviet states made use of crowdfunding to address similar problems, often pivoting both quickly tactically from their usual area of concern. For example, Tajikistan’s Office of Civil Freedoms, which usually focused on the rights of military conscripts, launched the Help Us Help initiative to provide food and other essential items to those in need. Their crowdfunding campaign was a notable success, raising \$2000 (a considerable amount in Tajikistan) within weeks off domestic as well as international donations, all in a cultural context with little tradition of charity donations.² In Ukraine, civil society used social media to crowdsource food package and medicine deliveries to the elderly while in Georgia the Help Elders Facebook platform amassed \$30,000 to support up to 1,000 seniors with food medicine and other necessities.³ Outside the former Soviet republics, tech startups in Indonesia stepped in even as the government continued its initial downplaying of the pandemic’s seriousness, crowdfunding both to support informal-sector workers and buy protective equipment for healthcare workers.⁴

1- Valvoda, Rotislav. ‘Civil Society versus Authoritarians in Eastern Europe and Central Asia.’ *Global Civil Society in the Shadow of Coronavirus*, edited by Richard Youngs. Carnegie Endowment for International Peace, 2020, pp. 27-30.

2- *ibid*

3- Shapovalova, Natalia. ‘The Coronavirus Crisis as an Opportunity in Ukraine.’ *Global Civil Society in the Shadow of Coronavirus*, edited by Richard Youngs. Carnegie Endowment for International Peace, 2020, pp. 31-35.; Panchulidze, Elene & Tskitishvili, Mariam. ‘Georgia’s Fight Against the Coronavirus: Fusing State and Societal Resilience’ *Global Civil Society in the Shadow of Coronavirus*, edited by Richard Youngs. Carnegie Endowment for International Peace, 2020, pp. 37-40.

4- Lorch, Jasmin & Sombatpoonsiri, Janjira. ‘Southeast Asia Between Autogravitation and Democratic Resurgence.’ *Global Civil Society in the Shadow of Coronavirus*, edited by Richard Youngs. Carnegie Endowment for International Peace, 2020, pp. 5-10.

Outside of crowdfunding, civil society actors across the world also made use of online internet networks and computer technology to support vulnerable groups, creating virtual support havens, safe spaces, and informative databases while under quarantine. The India-based group Trust For Youth and Child Leadership International for example, used online art sharing and virtual creativity camps to help vulnerable children in several countries “build resilience, promote creative expression, and provide a safe space for children to interact amidst the COVID-19 pandemic”.⁵ In the words of one participant, “With so much going on growing up as a teenager, in addition to COVID-19 and the racial justice movements, this camp really helped my mental health”.⁶ Similarly, the Africa-focused Youth Alliance for Leadership and Development in Africa used technology to hold virtual mental stress cafes for African youth, already some of the most at-risk of developing mental health challenges in the aftermath of the pandemic’s disruptions to daily life.⁷ “I absolutely love the experience of the Cafe that I attended. What a wonderful way to destress, open up about how you feel, learn from others on how they are managing to stay positive and actually pick up a few practical tips that I am implementing!” said one enthusiastic participant.⁸ Still other groups made ingenious use of technology to facilitate the provision of essential pandemic-related services. In Mexico, the Mexican Foundation for Health Civil Association (Funsalud AC) helped the country’s health system manage the strain of COVID-19

5- ‘Using Creative Arts to Combat Covid-19: A Project from TYCL International.’ End Violence Against Children. September 30, 2020; ‘[Virtual Creativity Camp for Positive Mental Health](#).’ Global Giving.

6- ‘Using Creative Arts to Combat Covid-19: A Project from TYCL International.’

7- Njagi, Patricia & Magsino, Geneva. ‘Yalda Launches Youth Stress Management Cafes.’ *Yalda Quarterly Newsletter, Volume 2, Issue 2. Youth Alliance for Leadership and Development in Africa, June 2020. pp. 15-16.*

8- ibid

hospitalization by launching an online hospital reconversion platform, allowing public medical institutions to devote more resources to treating those infected by the virus while connecting those with other needs to private hospitals capable of providing them free, timely, and efficient care.⁹ In Taiwan meanwhile, where civil society was further aided by a highly competent and responsive government, the Taiwanese Digital Minister made possible the collaboration between digital activists and the government within the opensource G0v platform, which led to the design of several free cellphone apps that provided citizens real-time information about both face mask distribution centers and existing stocks of masks.¹⁰

Photo by Viki Mohamad on Unsplash

9- ‘Plan Estratégico Para la Contigencia de Covid-19.’ Fundación Mexicana para la Salud, A.C. pp 1-3.

10- Ho, Ming-Sho. ‘Watchdogs and Partners: Taiwan’s Civil Society Organizations.’ *Global Civil Society in the Shadow of Coronavirus*, edited by Richard Youngs. Carnegie Endowment for International Peace, 2020, pp. 11-15.

While some civil society groups recognized the need to step in and help vulnerable groups within their societies, whether to fill the gap left behind by government mishandlings or else to help them respond even more effectively, others groups spotted the equally pressing need to keep the state accountable and society informed during the period of quarantine and restricted movement, especially by more repressive-minded governments looking to take advantage of these measures to further increase their authority beyond the temporal and subjective scope of virus containment. In this area again, technology, especially online communication tools, proved vital. In Malaysia civil society and sectors of the media were vigorous in holding the government to account for their policies and actions during the pandemic, including their attempts to control online expression.¹¹ According to founder of online news site Malaysiakini, “There were a lot of online activism and push back from the civil society against the government’s policy responses that the later had to retract certain measures”.¹² Meanwhile in Georgia, the Shame civic movement quickly adapted their tactics to a COVID-19 context, holding an online demonstration to protest the governing Georgian Dream party’s backtracking on constitutional amendments and call for a more equitable electoral system, which managed to attract 150,000 views.¹³ Beyond pressing for accountability and transparency with their own governments, several civic society actors also used technology to address the equally pressing problem of covid misinformation, which was itself at times directed directly or indirectly by external gov actors. In Taiwan, an effective coronavirus strategy was enacted in spite of the titanic efforts of the propaganda machine in mainland China. The non-profit Taiwan Factcheck Center, set up by

11- ‘Stronger alliance of civil society and media in Asia called to fight infodemic.’ Friedrich Naumann Foundation for Freedom. April 16, 2020.

12- *ibid*

13- Panchulidze & Tsitsikashvili

communication scholars and activist journalists, countered this by monitoring coordinated inauthentic behaviors online and responding with fact-based clarifications while also cultivating digital media literacy and coordinating with Facebook to take down over sixty accounts for spreading COVID-19 disinformation.¹⁴ The Ukrainian civil society organization Vox Check, whose normal area of work involves fact-checking the speeches of Ukrainian politicians, also partnered with Facebook's International Fact-Checking network to identify incorrect coronavirus information and provide verified briefings about the pandemic.¹⁵

Across the globe, the COVID-19 pandemic served a catalyst for civil society actors to employ technology in order to new challenges. Whether crowdfunding to help those most in need or working to pursuing online activism to keep information accurate and governments accountable, the use of technology by civil society reflected the particulars needs and challenges of the countries they worked in. The challenge of sustaining education in the pandemic era however was one which affected virtually every country around the world; quarantines and shutdowns saw schools closed across the globe and millions of children at risk, especially in places where the technological infrastructure was not suitably developed for a mass transition to online learning. Here again, civil society proved adept in several notable cases at making the most effective use of technology within their local environments to address the problem. The closing of schools following India's nationwide lockdown presented a particular risk for children and youth from slums and poor communities. Reality Gives, a non-profit which helps provide quality education to these at-risk children likewise saw their in-person centers shut down, but, taking into consideration India's cheap rates for mobile phones as well as their widespread use even

14- Ho

15- Shapovalova

among the urban poor, began delivering lessons via WhatsApp.¹⁶ Lessons were further structured around the capabilities of the app itself and followed a “pseudo-live” format rather than being taught in real time, bearing students’ experiences with poor connectivity and dropped calls.¹⁷ Students and teachers participated in daily 1-hour classes “using text, voice notes, videos, and a mark-up feature” with initial feedback from students being very positive.¹⁸ In Lebanon, teachers also used WhatsApp to reach 2000 Syrian refugee and Lebanese children in semi-urban and rural areas through the Lebanese Alternative Learning project.¹⁹ In Colombia, another country faced with an internet infrastructure unable to cope with nationwide remote education, education NGO fellows, alumni and teachers came together to form the A Prender la Onda (ALO), or “switch on the [radio]wave” initiative. In order to support students’ continued learning during the pandemic, ALO designed, recorded and distributed learning audio podcasts through a variety of means including WhatsApp, local radio stations, steaming platforms like Spotify, and even community loudspeakers, again tailoring their approach in acknowledgment of those technologies most available in the local environment.²⁰ As a 100% teacher-led grassroots solution which directly involved students in the production process, made use of existing resources, and combined different technologies,

16- Barua, S. and F. Reimers (2020), India: Reality Gives, Education continuity stories series, OECD Publishing, Paris.

17- *ibid*

18- *ibid*

19- Maheshwari-Kanoria, J., Zahir, L. and C. Petrie (2021), India, Pakistan, Zambia, Kenya and Lebanon: Education Above All’s Internet Free Education Resource Bank (IFERB), Education continuity stories series, OECD Publishing, Paris.

20- Please cite this document as: Saenz, M., Medina, A. and Uribe Holguin, B. (2020), Colombia: A prender la Onda (to turn on the wave), Education continuity stories series, OECD Publishing, Paris.

ALO proved quite innovative,²¹ yet in wealthy developed countries like the United States, civil society had to be innovative to meet the challenges of remote education, devising solutions including Wi-Fi buses and strategically spaced government grant-funded hotspots to service communities with poor internet connectivity.²²

Photo by Aaron Burden on Unsplash

Virtually no corner of the world nor aspect of everyday life has been left untouched by the COVID-19 pandemic. Civil society, like

21- *ibid*

22- Forde, Kaelyn. 'No access: Remote learning widens US digital divide for students.' *Al Jazeera*. October 23, 2020; Ladyzhets, Betsy. 'An Appalachian county kept school Covid cases down with strong community partnerships.' *The Hechinger Report*. September 3, 2021.

everyone else, was faced with new and unforeseen difficulties in the discharge of their work and activism. Despite this, and arguably for the first time, civil societies in many different countries were able to use technology to meaningfully address the challenges of a pandemic environment. Civil society has often been at the forefront of defending the vulnerable in society, keeping government accountable, securing the universal right to education; technological innovations like crowdfunding, online social networking, virtual activism, and remote learning helped ensure civil society's continuing ability to so during the COVID-19 pandemic.